

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/41/2018
Identifikačné číslo spisu: 5016200466
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5016200466.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcov: 1/ H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., 2/ R. R., rod. O., bytom B., obaja právne zast.: Advokátska kancelária Kadura a spol., ul. Republiky 16, Žilina, proti žalovanému (sťažovateľ 1/): Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Výsokoškolákov č. 8556/33B, Žilina, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ M. N. (sťažovateľ 2/), nar. XX.XX.XXXX, bytom G., 2/ V. N. (sťažovateľ 3/), nar. XX.XX.XXXX, bytom G., obaja právne zast. Mgr. Ivanou Pohankovou, advokátkou so sídlom Dolné Rudiny č. 3, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. j.: OU-ZA-OVBP2-2016/015794/Kod zo dňa 31.03.2016 v znení jeho opravy č. j.: OU-ZA-OVBP2-2016/015794/Kod zo dňa 11.04.2016, o kasačných sťažnostiach proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/72/2016-120 zo dňa 17. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačné sťažnosti z a m i e t a .

Žalobcom p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania voči sťažovateľom; sťažovatelia sú na náhradu povinní spoločne a nerozdielne.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Správny orgán prvého stupňa Obec Várín, ako príslušný stavebný úrad, podľa § 117 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Stavebný zákon“) a zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších právnych predpisov rozhodnutím č. 2015/15699/SÚ/Li-OK zo dňa 17.02.2016 (ďalej len „prvostupňové správne rozhodnutie“) s poukazom

na ust. § 62 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) zamietol návrh žalobcov 1/, 2/ na obnovu konania ukončeného právoplatným rozhodnutím o povolení zmeny v užívaní stavby „rekreačná chata“ na „reštauračné a ubytovacie zariadenie“ na pozemku parc. č. 1299/15 C-KN kat. úz. S. vydaného pod č. 2013/13545/SÚ/Za zo dňa 11.02.2014. Správny orgán konštatoval, že nie je naplnený dôvod v zmysle § 62 ods. 1 písm. c) Správneho poriadku, ktorý označili žalobcovia pre povolenie obnovy konania. Žalobcom v konaní o povolení zmeny účelu užívania stavby neprináležalo účastníctvo. Správny orgán poukázal na § 78 Stavebného zákona a konštatoval, že v prejednávanej príhode nedošlo k zmene stavby, a preto účastníkmi konania o zmene v užívaní stavby boli v zmysle § 78 stavebného zákona len vlastníci stavby. Stavebný úrad začatie konania oznámil všetkým dotknutým orgánom štátnej správy, ktorých vyjadrenia boli kladné, a preto nenašiel dôvod zmenu v užívaní stavby nepovolíť. Žalobcovia svoj návrh na povolenie obnovy konania podali dôvodiť, že v konaní o zmene účelu užívania stavby podľa § 85 Stavebného zákona ich správny orgán nepríbral ako účastníkov, pričom majú za to, že ich práva a právom chránené záujmy sú týmto rozhodnutím dotknuté. Záverom správny orgán v nadväznosti na argumentáciu žalobcov uviedol, že riešenie označených námietok žalobcov neprináleží do kompetencie stavebného úradu, ale príslušnému súdu cestou občianskoprávného konania. Škody takto spôsobené patria taktiež do kompetencie súdu. Navyše zásahom do susedských práv môže byť podľa § 47 písm. b) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch aj porušovanie nočného klúdu. Na prejednanie priestupku je najčastejšie povolaný orgán policajného zboru a obce.

2. Žalovaný rozhodnutím č. j.: OU-ZA-OVBP2-2016/015794/Kod zo dňa 31.03.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ako odvolací orgán príslušný podľa § 4 písm. b) zákona č. 608/2003 Z.z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie v znení neskorších právnych predpisov, odvolanie žalobcu voči prvostupňovému správne rozhodnutiu zamietol a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil konštatujúc, že nezistil dôvod, aby sa odchýlil od logických argumentov a právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení tohto rozhodnutia. Nestotožnil sa s námietkou odvolateľov, podľa ktorej im status účastníctva v konaní obnovy, ktorého sa domáhajú, prináleží v zmysle § 140 Stavebného zákona. Žalovaný zdôraznil, že Stavebný zákon, ako osobitý právny predpis, okruh účastníkov kolaudačného konania taxatívne určil v § 78 ods. 1 tak, že jeho účastníkmi sú stavebník, vlastník stavby, ak nie je stavebníkom a vlastník pozemku, na ktorom je stavba umiestnená. Nakoľko žalobcovia nespĺňajú status vlastníka stavby, resp. vlastníka pozemku, na ktorom je stavba umiestnená, stavebný úrad pri určovaní okruhu účastníkov v kolaudačnom konaní zákon neporušil, keď im postavenie účastníkov ako vlastníkom susedných nehnuteľností pozemku parc. č. 1299/6 C- KN a hospodárskej stavby na ňom spočívajúcej nepriznal. Skutočnosť, že žalobcom ako vlastníkom susediacich nehnuteľností prislúchalo postavenie účastníkov konania v stavebnom konaní, v ktorom stavebný úrad konal a rozhodoval o dodatočnom povolení stavby rekreačnej chaty neznamená, že im takéto postavenie automaticky malo alebo má prislúchať aj v kolaudačnom konaní, v ktorom sa rozhodovalo povolenú stavbu na rekreačné účely užívať alebo ako v danom prípade v novom kolaudačnom konaní, v ktorom sa rozhodovalo o zmene účelu jej užívania na reštauračné a ubytovacie zariadenie. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžp/7/2011 zo dňa 16.11.2011 a záver najvyššieho súdu, že vzhľadom na to, že stavebný zákon výslovne pomenúva účastníkov kolaudačného konania, je v danej veci vylúčená aplikácia ust. § 14 Správneho poriadku, v ktorom je všeobecne vymedzený okruh účastníkov správneho konania. Záverom sa žalovaný stotožnil s názorom prvostupňového správneho orgánu, podľa ktorého podstata odvolacích námietok žalobcov 1/, 2/ má charakter námietok týkajúcich sa občianskeho spolunažívania a verejného poriadku, o ktorých stavebnému úradu rozhodovať neprináleží. Navyše uviedol, že z podkladov predloženého spisového materiálu mal žalovaný preukázané, že navrhovaná zmena účelu užívania stavby rekreačnej chaty si nevyžiadala žiadne dodatočné stavebné zmeny v jej pôdorysnom a výškovom usporiadaní (nadstavbu alebo prístavbu), ktoré by odôvodňovali, aby stavebný úrad postupoval podľa prvej vety § 85 ods. 2 stavebného zákona, tzn. uskutočnil vo veci stavebné konanie.

3. Žalovaný dňa 11.04.2016 č. j.: OU-ZA-OVBP2-2016/015794/Kod oznámil účastníkom opravu chyby rozhodnutia žalovaného s poukazom na ust. § 47 ods. 6 Správneho poriadku konštatujúc, že v rozhodnutí žalovaný uviedol nesprávne poučenie o možnosti podať proti rozhodnutiu odvolanie, pričom

správne má znieť poučenie: „Proti tomuto rozhodnutiu o odvolaní sa podľa § 59 ods. 4 Správneho poriadku nemožno ďalej odvolať. Rozhodnutie je možné preskúmať súdom podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.“

II.

Konanie na krajskom súde

4. Žalobcovia 1/,2/ podali proti preskúmanému rozhodnutiu správnu žalobu. Krajský súd v Žiline po preskúmaní veci dospel k záveru, že prvostupňové správne rozhodnutie ako aj preskúmané rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie z nasledujúcich dôvodov:

- v označenom konaní o povolení zmeny spôsobu užívania stavby z individuálnej rekreácie na reštauračné a ubytovacie zariadenie, ktoré konanie bolo ukončené rozhodnutím Obce Várín č. j. 2013/13545/SÚ/Za zo dňa 11.02.2014, mali žalobcovia status účastníkov konania a pokiaľ správny orgán s nimi nekonal, boli splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy tohto konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. c) Správneho poriadku. Vychádzajúc zo skutkových okolností daného prípadu totiž možno konštatovať, že predmetné konanie nemalo charakter konania v zmysle § 85 ods. 1 veta prvá stavebného zákona, z ktorého v nadväznosti na ust. § 76 až § 84 stavebného zákona odvodzoval okruh účastníkov konania správny orgán;

- že správne orgány danú skutkovú situáciu nesprávne právne podradili pod ustanovenie § 85 ods. 1 stavebného zákona. V prejednávanej veci totiž nešlo o prípad zmeny v spôsobe užívania stavby, ktorá nie je spojená so stavebnými zmenami, teda o prípad, ktorý spadá do skutkovej podstaty ust. § 85 ods. 1, ale o skutkovú situáciu, ktorú rieši ust. § 85 ods. 2 stavebného zákona, keďže v danom prípade išlo o zmenu v spôsobe užívania stavby spojenú so stavebnými zmenami. Pokiaľ žalovaný odôvodnil postup podľa § 85 ods. 1 stavebného zákona úvahou, že v posudzovanom prípade sa vykonanie stavebnej zmeny nedotklo nosných konštrukcií stavby a nemenil sa podstatne vzhľad stavby, tento skutkový stav by bolo možné podradiť pod § 85 ods. 2 veta druhá stavebného zákona, čo žalovaný aj pripustil;

- aj za situácie, kedy bude naplnená hypotéza § 85 ods. 2, veta druhá, nemusí stavebný úrad aplikovať druhú vetu § 85 ods. 2, ale prvú vetu tohto ustanovenia. Rozhodnutie správneho orgánu, či bude aplikovať prvú alebo druhú vetu § 85 ods. 2 stavebného zákona v situácii, ak ide o zmenu v spôsobe užívania stavby spojenú so stavebnými zmenami, ktoré nemenia vzhľad stavby a nezasahujú do nosných konštrukcií stavby, nemôže byť založené na svojvôli. Aj druhú vetu ust. § 85 ods. 2 stavebného zákona, ako každú právnu normu, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, je potrebné vykladať ústavnokonformne,

- zmenou spôsobu užívania stavby a s tým súvisiacimi zmenami stavby môžu byť vlastnícke práva žalobcov ako vlastníkov susednej nehnuteľnosti priamo dotknuté. Prináleží im teda status účastníkov v konaní podľa § 85 ods. 2 veta prvá stavebného zákona, podľa ktorého sa táto zmena prerokuje pri stavebnom konaní o zmenách stavby a ich status účastníkov je daný účastníctvom v stavebnom konaní v zmysle § 59 ods. 1 písm. b) stavebného zákona. Nie je pritom podstatné, že stavebné úpravy sú takého charakteru, ktorý by inak umožňoval aplikáciu § 85 ods. 2 druhej vety, keď okolnosti daného prípadu svedčia o tom, že navrhovanou zmenou môže dôjsť k priamemu zásahu do práv vlastníkov susedných nehnuteľností;

- pokiaľ stavebný zákon garantuje vlastníkom susedných nehnuteľností určité procesné práva, nie je možné ich týchto práv zbaviť s poukazom na to, že im svedčia iné, podobné práva podľa iných právnych predpisov. Okrem toho po vydaní kolaudačného rozhodnutia všetky následné prostriedky právnej ochrany (ktoré garantuje Občiansky zákonník, resp. právne predpisy verejného práva - priestupkový zákon, atď.) majú menší význam, ako by mala ich účasť v administratívnom konaní, v ktorom sa posudzujú otázky majúce priamy vplyv na osadenie, vzhľad a užívanie samotnej stavby. Tieto námietky v stavebnom či kolaudačnom konaní preventívne chránia vlastnícke práva vlastníkov susedných nehnuteľností, keďže v dobe občianskoprávneho konania môže už byť do práv vlastníkov susedných nehnuteľností zasiahnuté a zasahované užívaním stavby.

III.

Obsah kasačných sťažností/stanoviská

5. Proti rozsudku krajského soudu stěžovatel 1/ v zákonné lhůtě podal kasační stížnost z důvodů, že krajský soud rozhodl na základě nesprávného právního posouzení věci a odklonil se od ustálené rozhodovací praxe kasačního soudu podle § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správný soudní pořádek (dále jen „S.s.p“).

6. Stěžovatel v následujících stěžovních bodech v souladu s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. zejména uvedl, že pro povolení obnovy kolaudačního konání jednoznačně nebyly splněny zákonné důvody tak jako ich předpokládá ust. § 62 ods. 1 Správného pořádku a jako ich žalobcovia produkovali v návrhu, v podaném odvolání a v žalobním návrhu. Rozhodnutí krajského soudu je arbitrárne, založené na nesprávném právním posouzení věci a na svojvoľnom výklade aplikácie ust. § 85 ods. 2 a nasl. Stavebného zákona. Krajský soud pri výklade ust. § 85 ods. 2 Stavebného zákona akosi prehliadol ust. § 55 ods. 2 písm. c) Stavebného zákona, v zmysle ktorého stavebné úpravy, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby a nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, postačí tieto zo strany stavebníkov ohlásit' podľa § 57 ods. 1 tohto zákona. Krajský soud pre svoj záver že vlastníci rekreačnej chaty na nej vykonali také stavebné úpravy, ktorými zasiahli do jej statiky a vzhľadu, ktoré by odôvodňovali stavebný úrad na postup podľa prvej vety ust. § 85 ods. 2 v spojení s ust. § 55 ods. 2 písm. c) Stavebného zákona, náležite v odôvodnení presne nešpecifikoval. Namietal tiež, že krajský soud sa dôsledne nezaoberal dôvodmi, pre ktoré žalobcovia navrhovali obnovu kolaudačného konania.

Skutočnosť, že prekročil právomoci mu zverené ust. § 101 S.s.p. potvrdzuje aj jeho postup, ktorý predchádzal vydaniu zrušujúceho rozsudku, keď OÚ Žilina ako žalovanému správne orgánu úradným listom zo dňa 07.12.2017 oznámil, že mu na mimosúdne usporiadanie sporu poskytuje lehotu do 15.01.2018, čo je v hrubom rozpore s ust. § 1 ods. 2 zákona č. 420/2004 Z.z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov, ktorý sa vzťahuje výlučne len na spory, ktoré vznikajú z občianskoprávných vzťahov, rodinnoprávných vzťahov, obchodných záväzkových vzťahov a pracovnoprávných vzťahov a rozhodol tak, na základe nesprávného posúdenia věci. K námietke odklonu od ustálené rozhodovacej praxe kasačného soudu poukázal na rozhodnutia najvyššieho soudu sp. zn. 4Sžo/146/2015, sp. zn. 2Sžp/7/2011 zo dňa 16. novembra 2011, sp. zn. 2Sžo/191/2015 zo dňa 25. októbra 2017, ako aj ústavného soudu sp.zn.PL. ÚS 14/01 zo 7. marca 2002.

7. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný soud napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému soudu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný soud priznal kasačnej stížnosti odkladný účinok.

8. Stěžovatelia 2/ a 3/ podali proti rozsudku krajského soudu v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu, že krajský soud rozhodl na základě nesprávného právního posouzení věci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. Stěžovatelia v nasledujících stěžovních bodech v souladu s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. zejména uvedli, že správny orgán postupoval správne, keď na daný prípad aplikoval vyššie uvedené ustanovenie § 85 ods. 2 druhá veta Stavebného zákona. Nesúhlasili s vyjadrením krajského soudu, že charakter stavebných úprav nie je podstatný, pokiaľ okolnosti daného prípadu svedčia o tom, že navrhovanou zmenou môže dôjsť k priamemu zásahu do práv vlastníkov susedných nehnuteľností. Majú za to, že možnosť aplikovať ustanovenie § 85 ods. 2 druhá veta Stavebného zákona závisí od správnej úvahy príslušného stavebného úradu, a teda krajský soud v danom prípade mal vo svetle § 27 ods. 2 S.s.p. preskúmať iba to, či príslušné rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, k čomu podľa názoru stěžovateľov nedošlo. Pri stanovení okruhu účastníkov konania je potrebné vychádzať z ustanovenia § 78 ods. 1 Stavebného zákona. Žalobcom teda v danom prípade status účastníkov, ako tvrdia, neprináleží, t. j. nebyli oprávnení podať ani návrh na obnovu konania podľa § 62 ods. 1 Správného pořádku. Žalobcovia nie sú vlastníkami rekreačnej chaty, ale stavby, evidovanej na vyššie uvedenom liste vlastníctva ako hospodársky objekt, a teda nemôže dochádzať k zmene súkromia, intimity a pokojného užívania nehnuteľnosti žalobcov.

9. Vzhľadom na uvedené navrhl, aby kasačný soud napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému soudu na ďalšie konanie.

10. Žalobcovia 1/, 2/ vo vyjadrení ku kasačným stížnostiam zejména uvedli, že sa v plnom rozsahu stotožňujú s napadnutým rozsudkom krajského soudu. Důvody podaných kasačných stížností považujú

za nelogické, vnútorne rozporné a nezrozumiteľné. Navrhli, aby kasačný súd kasačné sťažnosti zamietol.

11. Sťažovatelia 2/, 3/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa 1/ uviedli, že sa v plnom rozsahu stotožňujú so závermi obsiahnutými v kasačnej sťažnosti sťažovateľa 1/ a rovnako zotrvávajú aj na argumentoch, ktoré uviedli v podanej kasačnej sťažnosti.

IV.

Konanie na kasačnom súde

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačné sťažnosti je potrebné ako nedôvodné zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 59 ods. 1 písm. b) Stavebného zákona v znení účinnom k 06.04.2016 (právoplatnosť napadnutého rozhodnutia) účastníkmi stavebného konania sú osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté.

Podľa § 85 ods. 1 Stavebného zákona stavbu možno užívať len na účel určený v kolaudačnom rozhodnutí, prípadne v stavebnom povolení. Zmeny účelu užívania stavby, ktoré spočívajú v zmene spôsobu užívania stavby, jej prevádzkového zariadenia, v zmene spôsobu a v podstatnom rozšírení výroby alebo činností, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, vyžadujú rozhodnutie stavebného úradu o zmene v užívaní stavby; na konanie o zmene v užívaní stavby sa vzťahujú primerane ustanovenia § 76 až 84.

Podľa § 85 ods. 2 Stavebného zákona zmenu v užívaní stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby, prerokuje stavebný úrad pri stavebnom konaní a po jej dokončení vykoná kolaudáciu zmeny stavby. Zmenu v užívaní stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby spočívajúcou v stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby a nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, môže prerokovať stavebný úrad v spojenom konaní o zmene v užívaní stavby podľa odseku 1.

Podľa § 62 ods. 1 Správneho poriadku konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak;
- c) nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- d) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 9 a 13), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- e) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Podľa § 461 S.s.p. kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

13. Sťažovatelia primárne namietali, že správny súd nesprávne právne posúdil preskúmanú vec, t. j. meritum sporu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd

poukazuje na to, že s týmto kasačným dôvodom zákonodarca spája právnu situáciu, kedy správny súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez väd zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmená a/ až f/) nesprávne aplikuje objektívne právo v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

14. Nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

15. Sťažovateľ tiež namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

16. Vzhľadom na uvedené kasačný súd konštatuje, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietali, že pre povolenie obnovy kolaudačného konania neboli splnené zákonné dôvody, rozhodnutie krajského súdu je založené na svojvoľnom výklade aplikácie ust. § 85 ods. 2 a nasl. Stavebného zákona a krajský súd pri výklade § 85 ods. 2 Stavebného zákona akosi prehliadol § 55 ods. 2 písm. c) predmetného zákona.

17. Na rozdiel od zmien podľa § 68, § 78 a § 81 ods. 4 SZ, v danom prípade ide o zmeny v užívaní stavby, ktoré nastali až po vydaní kolaudačného rozhodnutia. Môže ísť o zmeny v spôsobe užívania stavby, ktoré nie sú stavebnými zmenami, ale vzhľadom na ich vplyv na životné prostredie, život a zdravie ľudí, bezpečnosť práce a technických zariadení, stavebný úrad o nich vždy vydáva rozhodnutie, pričom na konanie sa primerane vzťahujú ustanovenia § 76 až 84 SZ a ustanovenie § 21 VUSZ. V § 85 odsek 2 ide o zmenu v spôsobe užívania stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby (nadstavba, prístavba alebo stavebná úprava). Vlastník stavby, prípadne užívateľ stavby, ktorý stavbu užíva, musí požiadať o vydanie stavebného povolenia na zmenu stavby (§ 58 až 70 SZ), prípadne o vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby, pokiaľ prichádza do úvahy. Po dokončení povolenej zmeny stavby stavebný úrad vykoná jej kolaudáciu (§ 76 až 84 SZ) a v kolaudačnom rozhodnutí určí nový účel užívania.

18. Ak ide o stavebnú činnosť spočívajúcu v stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby a nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nie je potrebné, aby stavebník najskôr žiadal o stavebné povolenie a následne o kolaudačné rozhodnutie, pretože stavebný úrad môže v takomto prípade postupovať racionálne, a to tak, že o povolení stavebných úprav aj o zmene v spôsobe užívania stavby rozhodne súčasne v jednom konaní a jedným povolením.

19. Jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nemeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve zásadne platí princíp "rei iudicatae", ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať. Máme tu na zreteli nielen tzv. formálnu právoplatnosť, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované v teórii ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Dôvodom pre takýto postup je existencia závažných skutočností, ktoré spochybňujú správnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Spravidla pôjde o nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo porušenie takých procesných podmienok, ktoré vyvolávajú pochybnosti o objektivite správneho konania.

20. Účelom obnovy konania je odstránenie uvedených nedostatkov a vydanie nového meritórneho

rozhodnutia. So zreteľom na skutočnosť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, v porovnaní s odvolaním (rozkladom) správny poriadok ustanovuje určité obmedzenia (dôvodom obnovy môžu byť len skutočnosti ustanovené v správnom poriadku, časové limity na uplatnenie podnetu a pod.). Všeobecnými predpokladmi obnovy konania sú:

- a) existencia právoplatného rozhodnutia. Týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť rozhodnutie, ktoré nie je formálne právoplatné. Návrh na obnovu konania, ktorý by smeroval proti neprávoplatnému rozhodnutiu, by bolo treba považovať za odvolanie (rozklad). Správny poriadok nepodmieňuje uplatnenie návrhu na obnovu konania využitím riadnych opravných prostriedkov (odvolanie, rozklad);
- b) existencia aspoň jedného z taxatívne ustanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto podnet zamietnuť;
- c) existencia oprávneného subjektu, ktorý podal návrh na obnovu konania. Oprávneným subjektom na podanie návrhu na obnovu konania je len účastník pôvodného konania. Ak je účastníkov viac, je ním len ten, u ktorého sa vyskytol niektorý zo zákonných dôvodov obnovy konania. Pojem účastník konania je definovaný v § 14. Oprávneným subjektom je aj správny orgán, ak nariaďuje obnovu z dôvodov verejného záujmu;
- d) dodržanie lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, a to tak subjektívnej, ako aj objektívnej;
- e) neexistencia dôvodov, pre ktoré je obnova konania neprípustná. Týmto dôvodmi sú udelenie súhlasu na občianskoprávny alebo pracovnoprávny úkon, prípadne rozhodnutie vo veci osobného stavu, ak bol účastník dobromyseľný.

21. Nesprávnym postupom správneho orgánu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní (§ 62 ods. 1 písm. c) Správneho poriadku), sa rozumie prípad, keď

- a) sa účastníkovi vôbec odoprelo toto jeho postavenie (§ 14), alebo
- b) mu nebola daná možnosť uplatniť svoje práva alebo právom chránené záujmy. V tomto prípade sa má na zreteľ predovšetkým porušenie oprávnení uvedených v § 33 Správneho poriadku. Naproti tomu podľa písm. c) nemožno postupovať vtedy, ak neúčast' na konaní bola spôsobená svojvoľným postupom účastníka, hoci bol na konanie alebo procesný úkon riadne predvolaný. Uvedené skutočnosti sú právne relevantným dôvodom na povolenie obnovy konania len vtedy, ak
 - a) takýto nesprávny postup mohol mať podstatný vplyv na rozhodnutie správneho orgánu,
 - b) náprava tohto nedostatku nemohla byť odstránená v odvolacom konaní.

22. Poukaz na § 55 Stavebného zákona taktiež nie je dôvodný, nakoľko z ods. 2 písm. c) vyplýva, že ohlásenie stavebnému úradu postačí pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nemení sa spôsob užívania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti. Zo znenia vyplýva, že ide o podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, čo v predmetnej veci splnené nie je, nakoľko ide o zmenu spôsobu užívania stavby a teda samotné ohlásenie by nepostačovalo. Rozhodnutia, na ktoré sťažovateľ 1/ poukazuje, nie sú vzhľadom na vyššie uvedené aplikovateľné na predmetnú vec, nakoľko sa týkajú odlišnej skutkovej situácie a kolaudačného konania. Vo veci sp. zn. 4Sžo/146/2015 išlo o iný skutkový stav s poukazom na to, že žalobcovia odôvodňovali návrh na obnovu konania písm. a) a v ďalších rozhodnutiach sa riešila otázka účasti v kolaudačnom konaní.

23. Z porovnania pôvodného a navrhovaného stavu vyplýva, že vlastníci stavby v súvislosti so zmenou účelu jej užívania vykonali len čiastočné stavebné úpravy vo vnútornom dispozičnom usporiadaní jej prvého nadzemného podlažia (dodatocne vytvorenie hygienických priestorov, čiastočné odstránenie deliacich priečok za účelom prepojenia priestoru jedálne s kuchyňou, vytvorenie priestorov na osobnú hygienu v ubytovacej časti v podkroví samostatne pre každú z troch izieb), ktoré tak, ako to vyplýva z druhej vety ust. § 85 ods. 2 Stavebného zákona postačovalo prerokovať v kolaudačnom konaní o zmene účelu užívania stavby. Zmena účelu si vyžiadala aj vybudovanie štyroch spevnených parkovacích miest s tým, že pozemok stavby umožňuje parkovanie a odstavenie aj ďalších vozidiel.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, má kasačný súd za to, že krajský súd dospel k správne mu záveru, keď preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačné sťažnosti podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodné zamietol.

25. Kasačný súd zároveň rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok, nakoľko preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila sťažovateľovi 1/ závažná ujma.

26. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcom priznal voči neúspešným sťažovateľom nárok na ich náhradu (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) s tým, že sťažovatelia sú na náhradu povinní spoločne a nerozdielne. Žalovanému ich nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.